

# Elisabeth Swensen

"Ingenting er vanskeligere enn å yte kjennsgjerningene rettferdighet"

---

[HOME](#)[ABOUT](#)

---

## Ad mortem

[Leave a reply](#)

Christopher Hitchens har skrevet en reisehåndbok om å dø.

"Egentlig har jeg vel vært ganske heldig som har fått nesten seksti gode år" sa en svært syk pasient til meg for ikke så lenge siden. Det kommer selvsagt an på øynene som ser. I en viss forstand – statistisk – kan det tolkes som uflaks å dø før man nærmer seg gjennomsnittelig levealder. For noen oppleves sykdom og død som urettferdig. Hvorfor meg? Hvorfor nå? Stilt overfor slike grunnleggende eksistensielle spørsmål er legen selvsagt ikke mer kvalifisert enn andre. Folk dør på sin egen måte, omtrent slik de har levd, forankret i sine egne forestillinger.

I desember 2011 døde Christopher Hitchens, engelsk-amerikansk forfatter, skribent og debattant i særklasse, 62 år gammel. Han var en kritisk, kunnskapshungrig, aldri hvilende intellektuell og et retorisk talent som ytret seg fortløpende, ikke minst om religion. Richard Dawkins beskriver ham slik: "Christopher Hitchens, finest orator of our time, fellow horseman, valiant fighter against all tyrants including God". For interesserte kan jeg anbefale en nesten to timer lang debatt fra november 2010, der Christopher Hitchens og Tony Blair diskuterer religionenes rolle i verden i dag. På det tidspunktet var Hitchens alvorlig syk, men hadde stemmen i behold. Den, hans fremste arbeidsverktøy og kjennemerke, mistet han kort tid etter.

I boken "Mortality", foreløpig ikke oversatt til norsk, skriver Christopher Hitchens seg nesten bokstavelig talt inn i døden. Han levde i litt over to

### RECENT POSTS

[Ad mortem](#)

[Reservasjonsrett for helsepersonell – om moralsk integritet](#)

[og handlingsalternativer](#)

[Den innbilt syke](#)

["Den Gud giver et embede..."](#)

[Hovedforelesning på](#)

[Primærmedisinsk Uke 2012](#)

[Er all kunnskap nyttig?](#)

### ARCHIVES

[February 2013](#)

[January 2013](#)

[December 2012](#)

[November 2012](#)

### CATEGORIES

[Uncategorized](#)

[Follow](#)

år etter at det ble konstatert at han hadde uheldelig kreft i spiserøret. Mange har skrevet om sykdom og død, ofte gripende og personlig. Det som gjør "Mortality" til et uvanlig dokument er Hitchens' vilje til å gå helt tett på og formidle de banale, brutale detaljene fra et sykdomsforløp der han gradvis ribbes for funksjoner og gleder, samtidig som han beholder sin kritiske distanse og evnen til å analysere det som skjer i et større perspektiv. "To the dumb question: "Why me?" the cosmos barely bothers to return the reply: Why not?". Han beskriver møter med mennesker underveis, hvordan omgivelsene forholder seg til et menneske som er tiltagende synlig syk og skal dø. Dette er reiselitteratur av beste klasse. "When you fall ill, people send you CDs. Very often, in my experience, these are by Leonard Cohen". Særlig underholdende er kapitlet om alle de kristne som – etter at det ble offentlig kjent at han hadde fått kreft – så sitt snitt til å besøke ham. Hitchens anerkjenner at mye er velment, men merker også den ekle eimen av skadefryd når man går i kollektiv forbønn for ham, den offentlige eksponenten for blasfemi og vantro. Det er USA på sitt mest bisarre når Hitchens oppdager på internett at 20. september 2010 er blitt utpekt til "Everybody Pray For Hitchens Day".

Etter å ha levd en generasjon som lege sammen med mine pasienter er jeg blitt vant til at de dør. Nesten hver dag har jeg samtaler med mennesker som har alvorlige sykdommer de vet at de ikke blir friske av. Det er vanligvis mer vemodig enn traumatisk. Unntakene er de som skremmer oss. Ulykker og tragedier. Da er døden bare forferdelig inntil det uutholdelige, også for oss som skal forsøke å hjelpe og lindre. Likevel er det oftest slik at døden er ventet. Det har tatt tid. Man er forberedt, sliten og det som så vakkert heter "reiseklar". En kollega av meg fortalte om en eldgammel dame som, innlagt for n'te gang i akuttmottaket på sykehuset, sukket "jeg tror Jesus må ha glemt å hente meg". Til slutt er det på tide. "Mortality" ebber ut i noen tekstbrokker som synliggjør at Hitchens' reise var til ende. Boken anbefales.

*Publisert i Klassekampen 18.02.2013*

Share this:



Twitter 4



Facebook 13

Like this:



Like

*Be the first to like this.*

*This entry was posted in [Uncategorized](#) on [February 18, 2013](#).*

## Follow "Elisabeth Swensen"

Get every new post delivered to your Inbox.

Join 1,317 other followers

Powered by WordPress.com



*Bent Mathias Schrade... on [Koselig med sex](#)*



*etlivleve on [Den innbilt syke](#)*



*ME on [Den innbilt syke](#)*



*dialoging on [Den innbilt syke](#)*



*dialoging on [Den innbilt syke](#)*

### BLOGROLL

[Discuss](#)

[Get Inspired](#)

[Get Polling](#)

[Get Support](#)

[Learn WordPress.com](#)

[Theme Showcase](#)

[WordPress Planet](#)

[WordPress.com News](#)

February 2013

M	T	W	T	F	S	S
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17

[← Reservasjonsrett for  
helsepersonell – om moralsk  
integritet og handlingsalternativer](#)

### Leave a Reply

Enter your comment here...

[18](#) [19](#) [20](#) [21](#) [22](#) [23](#) [24](#)  
[25](#) [26](#) [27](#) [28](#)

[« Jan](#)



#### **[elswense](#)**

Kommunelege i Seljord.  
Koordinator ved Nasjonalt  
senter for distriktsmedisin,  
Univ i Tromsø. Fast skribent  
Klassekampen og Tidsskrift for  
Den norske legeforening.

**[View Full Profile →](#)**

#### **[TWITTER UPDATES](#)**

[#Afghanistanveteranene](#) :  
27,8% "usunt alkoholforbruk",  
flest under 29 år gml. Høyere  
el lavere enn jevnaldrende  
norske menn? [#Aftenposten](#)  
[2 minutes ago](#)

[@NTNUmedicine](#) Kunnskap  
fra klinisk praksis tilsier vel at  
folk - her kvinner -  
trøstedrikker i tiltagende  
dårlige/ensomme ekteskap  
[#HUNT](#)

[2 hours ago](#)

[@martinfinne](#) Du skrev "alle".  
Antatt flåttsyke har et

*imageproblem, fremstår som  
prinsipielt misforstått&krenket  
[#uhensiktsmessig](#) [@LYMEnytt](#)*

*[3 hours ago](#)*

*@[martinfinne](#) Ikke utelukkende  
pga et avvikende el uforståelig  
prøvesvar. Helhetsvurdering.*

*Ja, henviser sånt jeg ikke kan*

*@[LYMEnytt](#)*

*[3 hours ago](#)*

---

*Theme: [Customized Twenty Twelve](#). [Blog at WordPress.com](#).*

☺